

El cor de la Mariola

UNA NOVA VIDA. Entrega de claus de la primera promoció dels blocs Ramiro Ledesma, l'any 1957.

Va ser dura la postguerra. I llarga. Entre 1946 i 1957 el barri de la Mariola de Lleida va començar a créixer amb treballadors arribats d'arreu de l'Estat a la recerca d'un futur millor. Van ser uns temps difícils en què un jove sacerdot, mossèn Eduard Soliva, va actuar com a element cohesionador.

El 1964, ara fa cinquanta anys, el barri va estrenar parròquia. Durant molt de temps, l'aixopluc de Sant Pau va ser decisiu per tirar endavant projectes socials, esportius i culturals. Per tindre fe en el barri.

TEXT: ANNA SÀEZ FOTOS: ALBA PIFARRÉ

GÓMEZ VIDAL

No es veu l'església plena perquè les fotos actuals que il·lustren aquest reportatge són de la missa del diumenge 27 de juliol. La festa grossa va ser el dia abans, vigília de Sant Pantaleó. Hi ha tanta gent de Bérchules a la Mariola que el patró d'aquest poblet de Granada que no arriba als 1.000 habitants surt en processó pel barri. Aquesta primera immigració es remunta als anys quaranta, quan la misèria de la postguerra empenyia famílies senceres a buscar un futur millor lluny de casa. Eren temps difícils, amb una dictadura acabada d'estrenar. Tot estava per fer però gairebé res era possible. Així que els barris que creixien anàrquics a les ciutats s'havien d'organitzar com bonament podien. La Mariola no

n'era cap excepció. Amb més il·lusió i empena que mitjans, un jove sacerdot que vivia al barri va exercir el lideratge necessari per engrescar els veïns a treballar plegats pel futur d'aquella comunitat que tot just s'estava formant. "Si ara celebrem el cinquantè aniversari de la parròquia de Sant Pau és perquè molts anys abans, entre 1946 i 1957, mossèn Eduard Soliva va treballar molt". Maria Carme Mor acaba de publicar el llibre *La parròquia de Sant Pau. Història i prospectiva*. Ara fa mig segle, el 30 de juny del 1964, s'inaugurava el temple, amb mossèn Miquel Juvillà de rector. Era el primer fruit de la llavor plantada vint anys abans. Per això, la història de la parròquia és també la història del barri. De la *barriada*, com se li deia

A la cantonada de Pius XII amb l'actual passeig de Ronda, els veïns de la Mariola van construir-hi un camp de futbol a pic i pala

despectivament no fa tants anys. La primera capella era de fusta. Una barraca on es feia missa els diumenges al matí i cine els diumenges a la tarda. Era el cor que feia bategar la Mariola, aquí s'articulava la seua vertebració social. Fins al punt que, segons destaca Maria Carme Mor, "el 1962, quan encara no hi havia cap associació de veïns a Lleida, es va crear l'Organització de Veïns de la Mariola, que tenia com a objectiu, segons consta als estatuts de l'època, aconseguir una millora religiosa, moral, material, cultural i benèfica de tots els veïns de la barriada". A poc a poc, l'esforç de tanta gent anònima es traduïa en la construcció d'un barri més humà, més càlid, on es programava teatre, es feien concerts, hi havia homenatges a la vella, s'organitzava una festa major i es jugava a futbol. Els jugadors, lluny de cobrar primes astronòmiques, eren treballadors que no tenien més pretensió que la de passar-s'ho bé fent esport i fer gaudir els seus veïns. El primer camp que va tindre la Mariola estava situat davant d'on ara hi ha el temple dedicat a Sant

Pau, a l'alçada del primer bloc del grup Ramiro Ledesma. O, el que és el mateix, es jugava a futbol a l'actual casal social Artur Mor. Més tard es va estrenar un camp de futbol entre Pius XII i el que seria el Gran Passeig de Ronda, a l'alçada de l'actual farmàcia Manso de la capital lleidatana. Maria Carme Mor destaca que el van construir a pic i pala els mateixos veïns quan plegaven de treballar. "Hi havia molt bon ambient, al barri". Asun Solà porta mitja vida lligada a la parròquia i, encara que reconeix que actualment el barri s'ha degradat i que Sant

Pau ha perdut embranzida, està molt il·lusionada amb el futur. "M'agrada que hagi tornat al barri l'Esther Mataran, necessitem gent jove com ella". L'Esther és compositora i creu que la música és el millor reclam per atreure nous feligresos. Des de fa uns mesos, a la missa de diumenge de Sant Pau, les guitarres cobren protagonisme. "Hem tingut la sort que mossèn Rubén Darío Sánchez també toca la guitarra i només mirant-nos ens entenem". Canta tothom. És una cerimònia molt especial. També hi ha un cor que des de fa més de vint-i-cinc anys dirigeix Victòria Rodríguez. Tothom s'hi implica. Esther Mataran fins i tot ha anat a interpretar a la guitarra el *Parenostre* al *culto* dels gitanos del barri. "Penso que és important que intentem conèixer-nos una mica millor. Al cap i a la fi, tots som cristians i som veïns. A mi m'hi van convidar i jo hi vaig anar. Ara espero que ells també vinguin un dia a la nostra missa".

Abans, al jovent no calia anar-lo a buscar. La parròquia de Sant Pau era plena de nens i joves. Durant vint-i-sis anys es van fer tres torns

ARXIU PEPITA CURCO

ARXIU MERCÈ LÓPEZ

ELS NENS, PROTAGONISTES. A dalt, grup de catequesi de la primitiva capella de fusta (1958). A l'esquerra, el bisbe Aurelio del Pino visitant el pessebre vivent els primers anys seixanta.

de colònies que mobilitzaven prop de 300 joves a Obarra i, després, a Malpàs. “També vam ser els primers de Lleida a fer un pessebre vivent”, diu amb un punt d’orgull Maria Carme Mor. Durant molts anys, el paper de Mare de Déu el va fer una de les filles del popular Enric Pubill *Lo Parrano*, un dels veïns il·lustres del barri. Aquest carrincló de pro va ser l’encarregat d’animar moltes revetlles. També van passar per la parròquia de Sant Pau l’alpinista Araceli Segarra o el pianista Antoni Tolmos. “Va ser molt emocionant que Tolmos, que ara és un compositor reconegut, ens digués que sí quan vam organitzar els actes commemoratius dels cinquanta anys de la parròquia. Va ser preciós. Hi va haver un silenci respectuós i emotiu durant tot el recital”. L’església té una capacitat de 450 persones i estava plena. Es van reviu els bons temps, l’època daurada que entre 1971 i 1996 van protagonitzar els sacerdots Joaquim Lax i Ramon Sanmartín. “En aquests anys, els moviments infantil, adolescent i juvenil van ser espectaculars”. El barri ha canviat. Tan de pressa que, mentre preparàvem aquest reportatge, el Bisbat va decidir assignar un laic per col·laborar amb el rector, que ja no serà Rubén Darío Sánchez, sinó Antoni Agelet. I el laic, de fet, serà una laica. Asun Solà es converteix en la primera animadora de comunitat de Lleida. Comença una nova etapa. S’intueix difícil. Maria Carme Mor, veïna del barri de tota la vida, creu que l’única manera d’avançar serà treballant units “el casal de l’ajuntament, l’associació de veïns, els germans maristes, els salesians i la parròquia”. Fa cinquanta anys ja van constatar que la unió fa la força. “El papa Francesc ens diu que sortim al carrer, que ens fem propers, que servim... Això és el que hem de fer”. I ho segueixen tant al peu de la lletra que després de la missa de diumenge van a cantar pel carrer. “Només que se’ns apropi un nen, ja compensa”, diu Esther Mataran.

ARXIU PEPITA CURCÓ

ARXIU LUIS SERRANO

FUTBOL. Primer equip de la Mariola. De dalt a baix i d’esquerra a dreta: ‘Tarzán’, Luis Serrano, Mario, Amador Ortega, Quibus, ‘Xato’, Juanito Camacho, Paco Gil, Vendrell, Luis, Carmona, Juan Antonio (1961).

Llibre

HISTÒRIA D’UN BARRI

Amb motiu del 50è aniversari de la creació de la parròquia de Sant Pau, Maria Carme Mor va recollir en un llibre la història d’una església que també és la història d’un barri. Es va presentar el dia 6 de juny..., i es va esgotar. El temple era ple de gom a gom de feligresos que recuperaven part de la seua història sentimental. “Vam fer curt, no ens esperàvem una acollida tan càlida”, explica la seua autora. Per un dia, la Mariola va recuperar l’antiga esplendor. Però no tan sols es mira enrera. “El barri ha canviat i això ens planteja nous reptes”. Un futur que passa per la col·laboració amb entitats i institucions que treballen al barri.

